

Висновки. Дослідження генетичної структури основних родин стада свиней породи ландрас ООО “АПК” Донецький” показали, що за середнього ступеня консолідації більшості родин вони відрізняються унікальним алелофондом і відіграють важливу роль у формуванні генотипової структури маточного поголів’я.

Бібліографічний список

1. Кайданов Л.З. Генетика популяций. – М.: Высшая школа, 1996. – 320 с.
2. Плохинский Н.А. Биометрия. – М.: Изд. Моск. Ун-та, 1970, - 367 с.
3. Nei M. Molecular population genetics and evolution. – Amsterdam: North – Holland. Publ. Comp. – 1975, p.360-363.

Приведены результаты исследования генетической структуры основных семейств свиней породы ландрас ООО «АПК «Донецкий».

The investigation of genetic structure broad families of the landrace pigs AIC “Donetskiy” have been given.

УДК 636.14:636.2.:637.5'62

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ М'ЯСНОЇ ХУДОБИ ПО РІЗНИХ КАНАЛАХ ЗБУТУ

К.В. Міненко, В.І. Міненко
Інститут тваринництва УААН

Наведено результати вивчення ефективності виробництва яловичини і реалізації м'ясної худоби по різних каналах збуту

яловичина, м'ясне скотарство, рентабельність, канали збуту

У загальному обсязі виробництва м'яса в Україні, яловичина традиційно займала біля 50%, а в 2000 році ця цифра сягнула 67%. Основну частку яловичини донині одержують від надремонтної і выбракуваної худоби молочних і комбінованих порід.

Незважаючи на те, що галузь м'ясного скотарства в нашій країні започаткована понад 40 років тому, розвиток її йде дуже низькими темпами. Основною причиною цього є збитковість її в більшості господарств, які розводять м'ясну худобу.

Основними факторами, які зумовлюють ефективність ведення галузі виробництва яловичини є: порода, рівень і повноцінність годівлі худоби, вихід телят на 100 корів, жива маса худоби при реалізації, ціни на яловичину. Перераховані фактори зумовлюють ефективність виробництва яловичини як у м'ясному, так і в молочному скотарстві, однак деякі з них, враховуючи особливості галузі м'ясного скотарства, набувають вирішального впливу на ефективність виробництва в цій галузі. Зокрема, як відомо, корова в м'ясному скотарстві дає тільки один вид продукції – теля. Всі витрати на утримання

корів, незалежно від того тільки вони чи ялові, відносять на приплід, тоді як у молочному скотарстві витрати на утримання корів відносять на молоко.

Це зумовлює нижчу собівартість яловичини, яку одержують у галузі молочного скотарства. За даними В.Г. Рижкова [1] різниця становить 30-35%. Цю різницю в собівартості можна зменшити за рахунок більш повного використання таких переваг м'ясної худоби над молочною, як вищий генетичний потенціал росту, вища ефективність використання грубих та пасовищних кормів (зокрема зимове випасання худоби), зменшення матеріальних, енергетичних та трудових ресурсів. Окрім цього, худоба м'ясних порід має кращі забійні показники і вищу якість яловичини. Ці основні переваги м'ясної худоби повинні мати грошове відображення через ціни на яловичину.

На жаль, умови вітчизняного ринку далеко не завжди цьому сприяють. Заготівельні підприємства пропонують у середньому однакові ціни на м'ясу і молочну худобу, що поряд з неприпустимо низьким рівнем ведення виробництва, відсутністю належної реклами якісної характеристики яловичини від м'ясної худоби, а також низькою платоспроможністю населення України веде до збитковості галузі м'ясного скотарства і гальмує її розвиток.

Все ж в Україні, в умовах реформування АПК поступово змінюються джерела поповнень ринку м'ясної продукції (фермерські, підсобні селянські, приватні, кооперативні господарства та ін.) і канали її реалізації (власні магазини, базар, комерційні структури, експорт та ін.).

Ураховуючи це, нами, при проведенні досліджень по визначенню економічної ефективності виробництва яловичини від різних порід худоби в умовах Полісся, була поставлена мета: вивчити ефективність виробництва яловичини, при реалізації живої худоби по різних каналах збуту.

Оцінювали худобу п'яти порід: українська м'ясна (I гр), волинська м'ясна (II гр), поліська м'ясна (III гр.), висококровні помісі від поглинального схрещування чорно-рябої і абердино-ангуса північно-американського типу (IV гр.), сিমентацька комбінована (V гр.).

Бугайців (по 10 голів у групі) вирощували в приватному підприємстві "Абердин" Рокитнівського району Рівненської області до досягнення віку 18-18,5 місяця в однакових умовах утримання. Раціони були розраховані на одержання середньодобового приросту 900 - 1000 г.

Після закінчення дослідів жива маса 1 гол. у середньому по групах становила: I - 554,5 кг; II - 534,7; III - 531,2; IV - 524,2 і V - 510 кг.

Для визначення ефективності різних каналів збуту худоби, бугайців реалізували за живою масою по таких каналах: Сарненський м'ясокомбінат (Рівненська обл.) (1), через комерційну структуру в супермаркет "Bill" (м. Київ) (2), та на експорт (3).

Враховуючи, що бугайців усіх п'яти порід вирощували за однакових умов годівлі й утримання, різниця між собівартістю 1 кг живої маси бугайців зумовлена, головним чином, різницею їхньої продуктивності. Різниця ж між середніми показниками продуктивності по групах дає можливість оцінити вплив породного фактора на ефективність виробництва яловичини при умові реалізації тварин різних порід за однаковими цінами.

Як свідчать дані таблиці, показники економічної ефективності виробництва яловичини різняться як між породними групами за одним каналом реалізації, так і в залежності від різних цін реалізації в межах однієї породної групи.

Ефективність виробництва яловичини при різних каналах збуту

Показник	ГРУПА				
	I	II	III	IV	V
Собівартість 1 ц живої маси, грн	241,5	251,4	253,5	253,7	260,8
Ціна реалізації 1 ц живої маси, грн:					
переробне підприємство (1)	320	320	320	320	320
комерційна структура (2)	400	400	400	400	400
експорт (3)	520	520	520	520	520
Прибуток на 1 ц живої маси в залежності від цін реалізації, грн:					
переробне підприємство	78,5	68,6	66,5	66,3	59,2
комерційна структура	158,5	148,6	146,6	146,5	139,2
експорт	278,5	268,6	266,5	266,3	259,2
Рентабельність, %					
переробне підприємство	32,5	27,3	26,2	26,1	22,7
комерційна структура	65,6	59,1	57,8	57,7	53,4
експорт	115,3	106,8	105,1	104,9	99,4

Показники рентабельності виробництва яловичини в залежності від порід бугайців становили: 22,7-32,5% – по першому каналу реалізації; 53,3-65,6% – по другому та 99,4-115,3% – по третьому.

Незалежно від каналу реалізації, найвищий показник рентабельності одержано від реалізації бугайців української м'ясної породи, а найнижчий – по групі симентальської породи. Це зумовлюється відповідною різницею між показниками живої маси бугайців при реалізації та показниками собівартості одиниць живої маси по цих породах. Як бачимо, найвищий рівень рентабельності забезпечено ціною, по якій продукція була реалізована на експорт. Різниця між показниками рентабельності по 1 і 3 каналах в залежності від порід становила 76,6-82,8%. Це наглядно відображає значення ефективної маркетингової політики, внаслідок якої реалізація здійснюється за цінами, які об'єктивно відображають як кількісні, так і якісні показники продукції. У м'ясному скотарстві це висока забійна маса, високий забійний вихід, кращий розвиток найбільш цінних частин туші. Закордонний покупець краще обізнаний щодо зазначених якостей м'ясної худоби і згоден платити за неї більшу ціну.

Зважаючи на те, що реалізація худоби різних порід за живою масою не повністю відображає переваги тієї чи іншої породи, нами через комерційного посередника ліві півтуші були відправлені в супермаркет, де за прийнятою в супермаркеті схемою, півтуші розділили на торгівельні напівфабрикати. За цінами супермаркету на окремі напівфабрикати була розрахована виручка від їх продажу (табл. 2).

2. Виручка від реалізації туш через супермаркет, грн

Показник	Ціна 1 кг, грн	ГРУПА				
		I	II	III	IV	V
Маса охолодженої півтуші, кг		284	286	276	269	258
Грудинка (ВУ)	12,49	365,9	332,2	327,2	298,5	348,5
Гуляш (ВУ)	18,42	447,5	438,2	428,9	427,1	395,7
Суповий набір (ВУ)	16,49	491,4	489,7	460,1	456,8	468,3
Задня частина (ВУ)	23,49	608,4	645,9	636,6	505	509,7
Грудинка(МУ)	11,49	97,7	91,1	88,5	83,9	77,0
Гуляш(МУ)	16,45	139,8	192,5	222,1	235,2	179,3
Суповий набір(МУ)	15,30	134,6	165,2	165,2	185,1	162,2
Задня частина(МУ)	22,49	382,3	306,8	384,6	272,1	283,4
Биток цілком	24,99	234,9	222,4	207,4	187,4	174,9
Антрекот нарізний	20,99	71,3	60,9	63,0	50,4	42,0
Вірізка	26,45	89,9	82,0	79,5	63,5	68,8
Стейк зі стегна	22,45	370,4	397,3	390,6	303,0	307,5
Стейк з лопатки	20,45	57,2	47,0	51,1	61,3	67,5
Фарш (обрізь)	16,99	844,4	825,7	807	790	735,7
Кістки без м'яса (борщові)	1,99	33,8	29,7	26,3	32,0	30,8
Кістки з м'ясом(харчові)	3,49	47,5	52,0	48,2	64,9	45,0
Відходи (жир+кістки)	2,10	35,3	36,8	29,0	35,7	32,5
Виручка всього, грн		4452,3	4416,2	4415,3	4051,9	3928,8

Примітка: 1. ВУ – велика упаковка; 2. МУ – мала упаковка.

Найменшу виручку отримано від реалізації туш бугайців симентальської породи. Виручка від реалізації туш бугайців української м'ясної породи була на 13,3%, волинської і поліської на 12,4% вища порівняно з симентальською породою. Виручка від реалізації туш бугайців абердин-ангуської породи на 3,1% була вищою порівняно з симентальською і відповідно на 9,0 та 8,3% нижчою порівняно з українською м'ясною та волинською і поліською породами. Таким чином, умовами ефективного ведення галузі м'ясного скотарства в Україні в рівній мірі є як високий рівень інтенсивності виробництва, так і ефективна маркетингова політика, в наслідок якої реалізація продукції м'ясного скотарства повинна здійснюватися за цінами, в яких би знаходили відображення якісні переваги м'ясної худоби.

Бібліографічний список

1.Рыжков В.Г.Ю., Минько Л.В. Эффективность производства говядины.- Харьков, 1998. - С. 27.

Приведены результаты изучения эффективности производства говядины при реализации мясного скота по разным каналам сбыта.

The results of study of the efficiency of beef production under conditions of realization of beef cattle through different channels of sale had been shown.